Naturskyddsföreningen

Ert dnr: KN2026/01561

Klimat- och näringslivsdepartementet
Miljöprövningsenheten
103 33 Stockholm

Skickas till: kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: isabella.jonefjall@regeringskansliet.se
och kn.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm, 11 november 2026

Remissvar på ”Promemoria Ett nytt system för miljösanktionsavgifter”

Naturskyddsföreningen tackar för tillfället att inkomma med synpunkter på promemorian *Ett nytt system för miljösanktionsavgifter*. Nedan återfinns föreningens kortfattade synpunkter.

Miljösanktionsavgifter är viktiga för att myndigheter ska kunna agera snabbt och effektivt när miljölagstiftningen överträds. Det är relativt sällan miljöbrott och överträdelser av miljölagarna leder till böter och straff. Därför har miljösanktionsavgifter visat sig fylla en synnerligen viktig funktion i det miljörättsliga systemet.

I promemorian föreslås en serie behövliga ändringar i det svenska systemet för miljösanktionsavgifter för att anpassa landet till EU-lagstiftningen, bland annat en ny form av ”rörliga” miljösanktionsavgifter. Utredarna har klokt nog *inte* slagit in på den väg Miljöstraffrättsutredningen föreslagit med allvarliga ingrepp i befintliga miljösanktionsavgifter, utan låtit de bärande och väl fungerande delarna i dagens regler bestå. Vi tycker i huvudsak att det rör sig om väl avvägda förslag.

Synpunkter

Naturskyddsföreningen tillstyrker det remitterade förslaget i sin helhet eftersom det sammantaget kan förstärka tillsyn och efterlevnaden av miljölagarna, med några mindre förslag på korrigeringar.

De viktigaste synpunkterna är följande:

Svenska Naturskyddsföreningen, Swedish Society for Nature Conservation, Åsögatan 115, Box 4625, SE-116 91 Stockholm, Sweden.
Tel +46-8-702 65 00 Fax +46-8-702 08 55 Org.nr 802002-4280 Pg 901909-2 Bg 165-5380 www.naturskyddsforeningen.se

- Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget som helhet, eftersom det kommer att leda till bättre efterlevnad av en rad EU-rättsliga krav som i sin tur kan leda till fördelar för miljön.

- Föreningen tillstyrker inrättandet av en ny ”rörlig” miljösanktionsavgift, men anser att något maxbelopp inte behöver regleras. Om maxbeloppet ändå ska anges, bör maxbeloppet åtminstone dubblas till 10 miljoner kronor och det bör förtydligas att beloppet kan vara betydligt större än vinsten som överträdelsen genererat.

- Föreningen är positiv till konstruktionen med vinsteliminering, men anser att det ska anses som en lägsta nivå. För att kunna fungera som en handlingsstyrande sanktion bör det förtydligas att en rörlig miljösanktionsavgift vid en samlad bedömning ska kunna fastställas till ett betydligt högre belopp.

- Föreningen avstyrker att en ny undantagsgrund införs, enligt vilken ”ringa” överträdelser helt kan befrias från miljösanktionsavgift. Många överträdelser som omfattas av miljösanktionsavgifter är till sin natur just ganska ringa – men den sammanlagda effekten av ökade överträdelser skulle bli stor. Erfarenheter av hur undantaget för ringa brott i miljöstraffrätten pekar på att begreppet inte bör tas in i det här mer administrativa förfarandet. De andra kriterierna för när det kan anses oskäligt att ta ut avgift tillstyrks.

- Naturskyddsföreningen tillstyrker att ett register införs för att undvika dubbelarbete och dubbla sanktioner.

- Till listan på bedömningsgrunder (sidan 50) om vad myndigheten ska ta särskild hänsyn till när rörliga miljösanktionsavgifter bestäms, vill vi lägga till även hur kostsamma skadorna blir att återställa, om skadorna är irreversibla och hur sårbara drabbade arter och livsmiljöer är för skador.

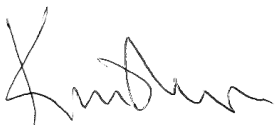
- Avgiftsbeloppen är genomgående låga. Maxbeloppet på en miljon kronor för dagens miljösanktionsavgifter har varit oförändrat i minst 20 år samtidigt som inflationen mätt i konsumentprisindex varit cirka 49 procent. En utredning eller ett regeringsuppdrag om en höjning av maxbeloppen generellt bör därför beslutas.

- Det har inte varit en uppgift för promemorian att värdera befintliga avgiftsnivåer. Redan nu bör dock vissa närmast stötande låga maxbelopp höjas, för att ha effekt och stämma bättre med den allmänna rättsuppfattningen. Det gäller särskilt:

- Bedrivande av A-verksamheter utan dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret: idag 50 000 kr, bör höjas till 100 000 kr (förslaget till förordningen 6 kap. 1 §.)
- A-verksamhet utan förteckning över kemiska och biotekniska produkter: idag 50 000 kr, bör höjas till 100 000 kr (6 kap. 2 §)
- Tillhandahållande av kemikalier i förpackning utan barnskyddande förslutning: idag 10 000 kr, bör höjas till 50 000 kr (12 kap. 3 §).
- Transport av farligt avfall utan att upprätta transportdokument: idag 5 000 kr, bör höjas till 40 000 kr (6 kap 19 § §).
- Överträdelser av föreskrivna krav för läckagekontroll av fluorerande växthusgaser: idag 80 000 kr, bör höjas till 160 000 kr (19 kap. 2 §).
- Överträdelser av föreskrivna krav för läckagekontroll av ozonnedbrytande ämnen: idag 80 000 kr, bör höjas till 160 000 kr (19 kap. 8 §).

För Naturskyddsföreningen

Stockholm, dag som ovan

Kristina Östman
Tf. avdelningschef, klimat och juridik

Oscar Alarik,
Chefsjurist